

Bogdan Klepacki, Anna Jakóbiak

Katedra Ekonomiki i Organizacji
Gospodarstw Rolniczych SGGW

Poziom produkcji roślinnej w Polsce na tle wybranych państw Unii Europejskiej¹

Wstęp

Produkcja roślinna stanowi podstawowy dział surowcowy, który dostarcza produkty do przetwarzania dla pozostałych działów gospodarstwa, a także dla przemysłu. Jedynie ona jest źródłem surowców odnawialnych, wszelkie bowiem kopaliny ulegają wyczerpaniu. Stąd też jej rozmiary, struktura użytkowania i poziom nakładów na tę produkcję określają rozmiary i znaczenie rolnictwa różnych krajów oraz poziom jego intensywności.

W opracowaniu przyjęto cel, jakim jest porównanie stanu produkcji roślinnej w Polsce na tle sytuacji i osiągnięć rolnictwa wybranych, przodujących krajów Unii Europejskiej. Analiza dotyczy roku 2002, dla którego są już dostępne porównywane wielkości statystyczne zarówno dla Polski, jak też krajów stanowiących punkt odniesienia.

Zasoby ziemi w rolnictwie polskim na tle jej zasobów w wybranych krajach UE

Obszar ziemi może świadczyć o potencjale produkcyjnym rolnictwa. Państwa należące do UE znacznie różnią się od siebie pod tym względem. W tabeli 1 przedstawiamy zasoby ziemi użytkowanej rolniczo w Polsce, Unii Europejskiej („starej piętnastce”) i w wybranych państwach o intensywnym rolnictwie, to jest w Danii, Holandii, we Francji i w Niemczech.

W większości z analizowanych państw udział UR w powierzchni ogólnej kształtował się na poziomie około 50%, jednak średnia UE była znacznie niższa i wyniosła około 40%. Udział UR w ogólnej powierzchni gruntów w Polsce jest podobny do udziału większości krajów UE, wynosi bowiem 54%, jednak

¹Pracę wykonano w ramach grantu KBN P 06R 047 24.

na obszarze całej Unii różnice w rolniczym wykorzystaniu ziemi są bardzo duże. Najwięcej ziemi na ten cel w 2002 r. wykorzystywała Dania (około 62%), najmniej zaś Szwecja i Finlandia (po około 6,6%).

Tabela 1

Charakterystyka potencjału rolnictwa wybranych krajów Unii Europejskiej i Polski

Kraj	Powierzchnia użytków rolnych [tys. ha]	Udział w powierzchni ogólnej [%]		Udział rodzajów użytków w UR [%]		
		UR	GO	TUZ	plantacje trwałe	GO
UE ogółem	126 727	39,2	22,6	33,7	8,6	57,7
w tym:						
Dania	2 694	61,5	54,8	6,8	0,4	92,8
Francja	29 649	54,0	33,6	33,9	4,1	62,0
Holandia	1 931	54,4	28,3	46,3	1,7	52,0
Niemcy	17 067	47,8	33,1	29,5	1,2	69,3
Polska	16 899	54,0	41,8	21,0	1,7	77,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, EUROSTAT.

Zróżnicowana na obszarze UE jest także struktura użytkowania UR, która w znacznej mierze zależy od warunków przyrodniczych. Kraje Europy północnej wykorzystują UR przede wszystkim pod grunty orne, m.in. Dania (92,8%), i Polska (77,3%), a na południu UE częściej obserwujemy większe wykorzystanie gruntów pod plantacje trwałe (przykładem jest Hiszpania, która na ten cel przeznacza 20% UR). Kraje nadmorskie i podgórskie o klimacie umiarkowanym przodują z kolei w produkcji traw. Przykład może tu stanowić Wielka Brytania, gdzie TUZ stanowią prawie 50% użytków rolnych.

Produkcja pszenicy w Polsce i w wybranych państwach UE

Unia Europejska jest wielkim światowym producentem pszenicy, a od pewnego czasu liczącym się jej eksporterem. W krajach europejskich pszenica uprawiana jest na blisko 18 mln ha. Dominuje ona wśród zbóż, gdyż uprawiana jest na około 49% powierzchni ich zasiewów. W tabeli 2 przedstawiamy powierzchnię, zbiory i plony pszenicy w Polsce oraz w wybranych krajach Unii Europejskiej.

Tabela 2

Powierzchnia, zbiory i plony pszenicy w Polsce i w wybranych krajach UE

Kraje	Powierzchnia pszenicy [tys. ha]	Zbiory pszenicy [tys. ton]	Plony pszenicy [dt/ha]
UE	17 993	104 733	52,2
w tym:			
Dania	582	4 130	71,0
Francja	5 234	38 986	74,5
Holandia	136	1 057	77,9
Niemcy	3 015	20 818	69,1
Polska	2 422	9 297	38,4

Największymi potentatami w produkcji pszenicy poza UE są: Chiny z produkcją 91 mln ton (2002 r.), Indie (72 mln t), Rosja (51 mln t) i USA (44 mln t).

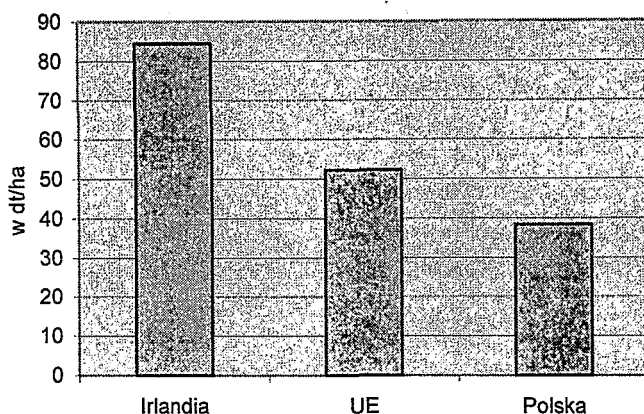
Źródło: Dane FAOSTAT i GUS.

Pszenica, ze względu na jej wszechstronne wykorzystanie, uprawiana jest zarówno w krajach Unii Europejskiej, jak i w Polsce na bardzo dużej powierzchni. Największy areal uprawy tego zboża znajduje się we Francji, nieco mniejszy w Niemczech. Struktura zasiewów zbóż w Polsce kształtuje się podobnie. Zboża uprawia się na powierzchni około 8,3 mln ha i ponad 29% ich powierzchni przypada na pszenicę.

W Polsce zbiory pszenicy kształtowały się na poziomie 9,3 mln ton, co stanowi 8,9% zbiorów unijnych, które w 2002 r. osiągnęły poziom około 105 mln ton. Największym producentem ziarna pszenicy w Unii Europejskiej jest Francja, która w 2002 r. wyprodukowała prawie 39 mln ton, następne są Niemcy – prawie 21 mln ton. Najmniejsze zbiory ziarna pszenicy, stanowiące mniej niż 0,4% produkcji UE, odnotowano w Portugalii. Wpływ na to mają m.in. wymagania klimatyczne pszenicy.

Krajem, który w 2002 r. osiągnął najwyższe plony pszenicy jest Irlandia (blisko 84,5 dt/ha). Wysoki plon osiągnęły też Wielka Brytania (ponad 80 dt/ha) oraz Holandia (prawie 78 dt/ha). Jest to możliwe dzięki zastosowaniu najnowocześniejszych zabiegów agrotechnicznych, postępowi biologicznemu (odmiany odporne na patogeny, dokarmianie roślin, środki ochrony roślin) i melioracjom.

W Polsce średni plon w 2002 r. kształtował się na poziomie 38,4 dt/ha, a więc był prawie o 30% niższy niż przeciętny plon unijny i prawie o 55% niższy od najwyższego plonu w UE osiągniętego przez rolników irlandzkich, co obrazuje rysunek 1.

Rysunek 1

Plony pszenicy w Irlandii, Polsce i w UE w 2002 r.

Źródło: Dane FAOSTAT i GUS.

Produkcja jęczmienia

W krajach Unii Europejskiej jęczmień jest po pszenicy drugą najważniejszą rośliną zbożową. Uprawiany jest na 14,4% ogólnej powierzchni zasiewów. W Polsce jęczmień też jest stosunkowo popularnym zbożem, jego udział w ogólnej powierzchni zasiewów zbóż wynosi 12,8%. Powierzchnię, zbiory i plony jęczmienia w Polsce i w UE podano w tabeli 3.

Tabela 3

Powierzchnia, zbiory i plony jęczmienia w Polsce oraz w wybranych krajach UE

Kraje	Powierzchnia jęczmienia [tys. ha]	Zbiory jęczmienia [tys. ton]	Plony jęczmienia [dt/ha]
UE	10 537	48 151	41,9
w tym:			
Dania	829	4 136	49,9
Francja	1 643	10 933	66,5
Holandia	176	315	54,6
Niemcy	1 970	10 928	55,5
Polska	1 059	3 369	31,8

Największymi potentatami w produkcji jęczmienia poza UE są: Rosja z produkcją 19 mln ton (2002 r.) i Ukraina (10 mln t).

Źródło: Dane FAOSTAT i GUS.

Największą powierzchnią uprawy jęczmienia w 2002 r. charakteryzowały się: Hiszpania (ponad 3 mln ha), Niemcy (prawie 2 mln ha) oraz Francja (ponad 1,6 mln ha). Podobną powierzchnię pod uprawę tego zboża przeznaczyła Polska (ponad 1 mln ha). Najmniejszą powierzchnię notowano w 2002 r. w Portugalii (0,2 mln ha), Holandii (0,6 mln ha) oraz łącznie w Belgii i Luksemburgu (0,5 mln ha).

Poziom zbiorów jęczmienia kształtował się podobnie. Największymi producentami były Francja i Niemcy ze zbliżonymi zbiorami, wynoszącymi w 2002 r. prawie 11 mln ton. Najniższe zbiory, stanowiące 0,05% zbiorów Unii, uzyskała Portugalia.

Najwyższe plony odnotowano we Francji (66 dt/ha), w Niemczech jęczmień plonował o 16,6% gorzej. Wysokie plony w tych krajach uwarunkowane są stosowaniem nowoczesnej agrotechniki i postępem biologicznym. Średnie plony dla UE wynosiły niespełna 42 dt/ha, w Polsce kształtowały się na poziomie prawie 32 dt/ha. Świadczy to o gorszym plonowaniu jęczmienia w Polsce w stosunku do UE o około 24%. Niskie plony w Polsce są spowodowane niezbyt korzystnymi warunkami do uprawy jęczmienia i brakiem melioracji.

Produkcja kukurydzy

Kukurydza jest rośliną, której znaczenie gospodarcze systematycznie rośnie, mimo że zmieniają się sposoby jej uprawy i kierunki wykorzystania. Wpływ na to ma wprowadzanie do produkcji nowych odmian i nowoczesnych środków produkcji. Powierzchnię, zbiory i plony kukurydzy w 2002 r. prezentuje tabela 4.

Największe arealy kukurydzy znajdują się w krajach, gdzie warunki klimatyczne sprzyjają jej wegetacji. W 2002 r. największą powierzchnię uprawy kukurydzy odnotowano we Francji (1831 tys. ha) i we Włoszech. W Polsce areal jej uprawy był podobny do arealu Niemiec i stanowił niespełna 4% powierzchni zasiewów zbóż. W UE powierzchnia uprawy kukurydzy stanowiła 12% zasiewów.

Największymi producentami kukurydzy w UE są również Francja i Włochy, wpływ na to ma niewątpliwie klimat sprzyjający jej uprawie. Polska osiągnęła zbiory prawie o 50% niższe niż Niemcy, mimo zbliżonej powierzchni zasiewów. Było to spowodowane m.in. mniejszym zużyciem nawozów i środków ochrony roślin.

Najwyższe plony kukurydzy uzyskano w Belgii (112 dt/ha), niewiele niższe plony miały Austria i Hiszpania. Średni plon kukurydzy w UE w 2002 r. wyniósł 91,5 dt/ha, podczas gdy w Polsce był o 30% niższy. Świadczy to o niskim poziomie agrotechniki oraz o małym zużyciu środków produkcji.

Tabela 4.

Powierzchnia, zbiory i plony kukurydzy w Polsce oraz w wybranych krajach UE

Kraje	Powierzchnia kukurydzy [tys. ha]	Zbiory kukurydzy [tys. ton]	Plony kukurydzy [dt/ha]
UE	4 445	40 654	91,5
w tym:			
Dania	–	–	–
Francja	1 831	16 440	89,8
Holandia	24	227	82,9
Niemcy	399	3 738	93,8
Polska	320	1 968	61,6

Największymi potentatami w produkcji kukurydzy poza UE są: USA z produkcją 229 mln ton (2002 r.), Chiny (123 mln t) i Meksyk (17 mln t).

Źródło: Dane FAOSTAT i GUS.

Polska jest krajem, gdzie najszybciej zwiększa się produkcja kukurydzy, zwłaszcza na ziarno. Świadczą o tym następujące liczby: powierzchnia zasiewów kukurydzy na ziarno w 1995 r. w Polsce wynosiła 48 tys. ha, w 2000 r. – 152 tys. ha, a w 2002 r. aż 319 tys. ha [Roczniki... 2001 i 2003]. Zbiory wzrosły z 239 tys. t w 1995 r. do 1962 tys. t w 2000 r., a plony odpowiednio z 49,6 do 61,6 dt/ha.

Produkcja ziemniaków

Ziemniak jest uprawiany w mniejszym lub większym natężeniu we wszystkich regionach świata. Polska wraz z krajami Unii Europejskiej należy do największych producentów ziemniaka. W Europie wyróżniamy dwa podstawowe regiony ziemniaczane: pierwszy region obejmuje Polskę, Białoruś, Ukrainę i środkowo-zachodnią Rosję, drugi zaś Francję, północną Belgię, Holandię i północne Niemcy. Oba te regiony zasadniczo różnią się pod względem poziomu produkcji. Areał, zbiory i plony ziemniaka przedstawiono w tabeli 5.

Powierzchnia uprawy ziemniaka w Polsce w 2002 r. była zbliżona do 2/3 łącznej powierzchni tej rośliny w krajach UE (tab. 5). Poziom zbiorów kształtował się jednak inaczej, Polska bowiem produkowała trzykrotnie mniej ziemniaków niż Unia. Najwyższe wśród członków UE były zbiory w Niemczech oraz niewiele mniejsze w Holandii.

Tabela 5

Powierzchnia, zbiory i plony ziemniaka w Polsce oraz w wybranych krajach UE

Kraje	Powierzchnia ziemniaków [tys. ha]	Zbiory ziemniaków [tys. ton]	Plony ziemniaków [dt/ha]
UE	1 285	46 437	306
w tym:			
Dania	37	1 504	406
Francja	162	6 763	418
Holandia	160	7 363	459
Niemcy	284	11 492	404
Polska	812	15 442	190

Największymi potentatami w produkcji ziemniaków poza UE są: Chiny z produkcją 65 mln ton (2002 r.), Rosja (32), Indie (24), USA (21) i Ukraina (16 mln t).

Źródło: Dane FAOSTAT i GUS.

Najwyższe plony w UE uzyskano w Holandii i Belgii łącznie z Luksemburgiem. Polska ze względu na niski poziom nawożenia i środków ochrony roślin oraz błędy w technologii osiąga plony prawie o 38% niższe od średnich plonów UE.

Produkcja buraków cukrowych

Burak cukrowy jest podstawowym surowcem do produkcji cukru w strefie klimatu umiarkowanego. W 2002 r. udział buraka w światowej produkcji cukru wyniósł 26%, a trzciny cukrowej – 74%. Powierzchnię, zbiory i plony buraka cukrowego przedstawiono w tabeli 6.

Areał uprawy buraka cukrowego w UE w 2002 r. wyniósł 1,9 mln ha, podczas gdy w Polsce 303 tys. ha. Państwa, które odnotowały najwyższą powierzchnię zasiewów tej rośliny to Niemcy i Francja. Najmniej buraków cukrowych (9 tys. ha) uprawiano w Portugalii.

Unijne zbiory buraka cukrowego wynosiły 118 mln ton, przy czym zbiory Niemiec (niespełna 25 mln ton) i Francji (prawie 33,5 mln ton), największych w UE producentów tej rośliny, stanowiły łącznie nieco ponad 49% wszystkich zbiorów buraka w UE. Zbiory w Polsce nie przekroczyły 13,4 mln ton, co stawia Polskę na trzecim miejscu za Niemcami i Francją.

Produktywność buraka cukrowego determinują trzy czynniki: czynniki środowiskowe (gleba i warunki pogodowe), genotypowe (odmiana i jakość materiału siewnego) oraz technologia produkcji. Mają one wpływ na obsadę roślin na jednostce powierzchni, a także na masę pojedynczego korzenia, a więc w rezultacie na końcowy plon.

Tabela 6

Powierzchnia, zbiory i plony buraka cukrowego w Polsce oraz w wybranych krajach UE

Kraje	Powierzchnia buraków cukrowych [tys. ha]	Zbiory buraków cukrowych [tys. ton]	Plony buraków cukrowych [dt/ha]
UE	1900	118 091	621
w tym:			
Dania	58	3 385	586
Francja	438	33 450	764
Holandia	107	6 250	582
Niemcy	459	24 730	583
Polska	303	13 400	443

Największymi potentatami w produkcji buraków cukrowych poza UE są: USA z produkcją 25 mln ton (2002 r.), Rosja (15), Ukraina (14), Turcja (13) i Chiny (12 mln t).

Źródło: Dane FAOSTAT i GUS.

Plony buraka cukrowego mogą przekraczać nawet 1000 dt/ha, jak ma to miejsce m.in. w Izraelu czy w Chinach. W krajach europejskich potencjał plonowania wykorzystywany jest w 50–80%, przy czym plony korzeni otrzymane w UE są średnio o 50% wyższe niż w Polsce. W 2002 r. najwyższe plony buraka cukrowego osiągnęła Francja, Portugalia i Hiszpania. Jest to wynikiem istotnego postępu genetycznego i technologicznego. Polska uzyskała średnie plony w wysokości 443 dt/ha, a średni plon państw członkowskich UE był o 30% wyższy. Tłumaczyć to można niższym w Polsce poziomem nawożenia, słabszą ochroną roślin, brakiem możliwości nawadniania, a także nieprzestrzeżeniem zasad regularnego wapnowania.

Produkcja rzepaku

Rzepak jest najbardziej rozpowszechnioną rośliną oleistą uprawianą w Europie środkowej i północnej. Odgrywa on znaczącą rolę jako surowiec w przemyśle olejarskim, paszowym, a także w branżach technicznych, jako komponent do produkcji biopaliw. W Polsce udział rzepaku w ogólnej powierzchni zasiewów roślin oleistych stanowi około 95%. Areal uprawy, zbiory i plony tej rośliny przedstawiono w tabeli 7.

Powierzchnia uprawy rzepaku w krajach członkowskich UE wynosiła w 2002 r. ponad 3 mln ha. Największą powierzchnię odnotowano w Niemczech i we Francji. Areal uprawy rzepaku w Polsce ukształtował się na poziomie 436 tys. ha, co odpowiada zasiewom Wielkiej Brytanii.

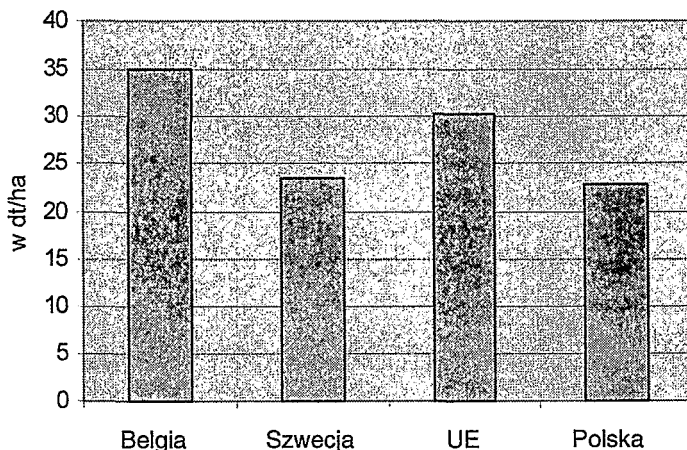
Tabela 7

Powierzchnia, zbiory i plony rzepaku w Polsce oraz w wybranych krajach UE

Kraje	Powierzchnia rzepaku [tys. ha]	Zbiory rzepaku [tys. ton]	Plony rzepaku [dt/ha]
UE	3067	9305	30,3
w tym:			
Dania	84	218	25,9
Francja	1036	3317	32,0
Holandia	0	1	30,2
Niemcy	1297	3849	29,7
Polska	436	994	22,8

Źródło: Dane EUROSTAT i GUS.

Największymi producentami ziarna rzepaku w 2002 r. były Niemcy i Francja, których łączne zbiory stanowiły ponad 77% zbiorów unijnych. Poziom zbiorów w Polsce wyniósł niespełna 1 mln ton. Wobec takiego potencjału produkcji, a także możliwości dalszego rozwoju, Polska może znaleźć się w przyszłości wśród największych producentów rzepaku w UE.

Rysunek 2

Plony rzepaku w Polsce, Belgii, Szwecji i w UE w 2002 r.

Źródło: Dane EUROSTAT i GUS.

Ze względu na zróżnicowane warunki glebowo-klimatyczne poziom plonów w krajach piętnastki jest różny. Najwyższe plony odnotowano w Belgii, Luksemburgu oraz w Wielkiej Brytanii (około 35dt/ha), plony na poziomie średniej unijnej uzyskały też Francja i Niemcy. Jest to wynikiem dużego postępu genetycznego, zwłaszcza wykorzystania odmian mieszańcowych i transge-

nicznych (GMO) odpornych na herbicydy. Średnie plony rzepaku w Polsce wyniosły niespełna 23 dt/ha i były około 25% niższe niż średnie plony w UE. Jest to stosunkowo niska wydajność w stosunku do krajów piętnastki. Jest ona porównywalna z plonami w Szwecji (23,6 dt/ha), gdzie warunki klimatyczne do uprawy rzepaku są o wiele trudniejsze niż w Polsce. Plonowanie rzepaku w Polsce w stosunku do Belgii, która odnotowała najwyższe plony tej rośliny, i Szwecji, która osiągnęła najniższe plony rzepaku w 2002 r., prezentuje rysunek 2.

Intensywność produkcji roślinnej

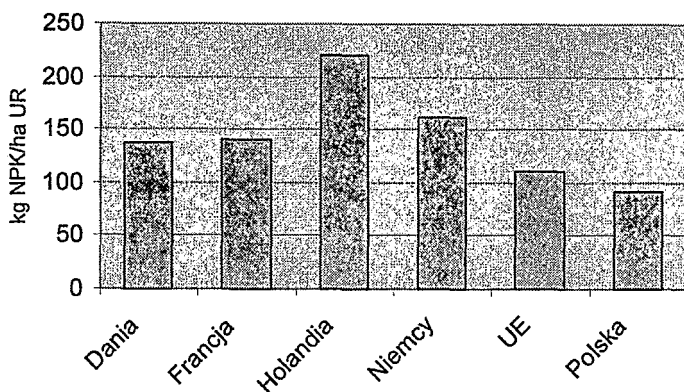
W produkcji roślinnej są stosowane różnego rodzaju środki produkcji, które mają istotny wpływ na zwiększenie możliwości produkcyjnych wynikających z warunków naturalnych oraz na umożliwienie realizacji procesu technologicznego. Niektóre rodzaje środków produkcji pominięto, skupiając się na tych, które określane są mianem najważniejszych czynników plonotwórczych. Należą do nich nawożenie mineralne oraz zużycie środków ochrony roślin.

Nawożenie mineralne

Nawożenie należy do najważniejszych czynników agrotechnicznych, które mają wpływ na osiągane plony. Od jego poziomu zależy w dużym stopniu działanie czynników ograniczających plonowanie roślin, takich jak: dostępność wody, odczyn gleby, niewłaściwe zmianowanie, zachwaszczenie gleby oraz niekorzystne warunki pogodowe podczas zimy. Zastosowanie odpowiedniej dawki nawozu mineralnego powoduje zminimalizowanie oddziaływania negatywnych czynników.

Zużycie nawozów mineralnych w kg NPK/ha UR Polsce i w UE w sezonie 2000/2001, prezentuje rysunek 3.

Krajem UE, który odnotował największe zużycie nawozów mineralnych była Holandia z dawką 220,2 kg NPK/ha UR. Niewiele mniejszą dawkę (185,9 kg) zużyła Belgia wraz z Luksemburgiem. Najniższy poziom nawożenia mineralnego cechował zaś Grecję (53,8 kg) oraz Portugalię (55 kg). W Polsce dawka wyniosła 90,8 kg NPK/ha UR, co stanowiło ponad 80% średniej dawki w krajach UE. Jest ona jednak zbyt niska, aby skutecznie przeciwdziałać negatywnym czynnikom ograniczającym plonowanie roślin.

Rysunek 3

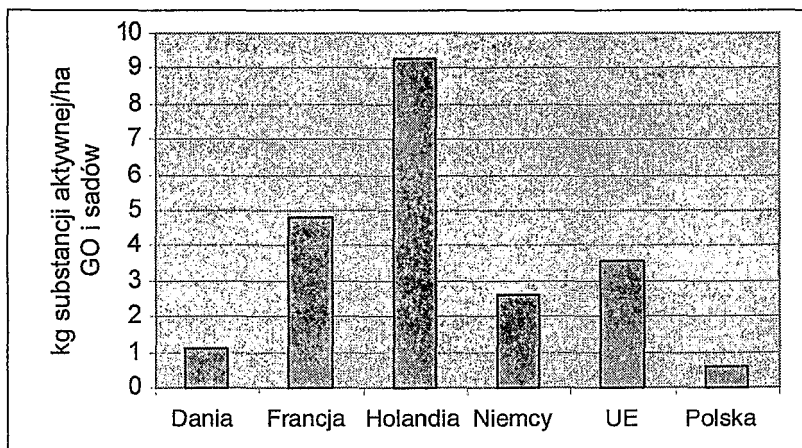
Zużycie nawozów mineralnych w sezonie 2000/2001

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Środki ochrony roślin

Ochrona roślin przed organizmami szkodliwymi jest istotnym elementem produkcji roślinnej, która wpływa na stabilizację plonów. W ponad 95% zabiegów ochrony roślin wykorzystywane są pestycydy, gdyż są one bardzo efektywne. Pozwalają na szybkie i skuteczne zniszczenie dużej ilości chwastów, jak również na ograniczenie chorób i szkodników.

Zużycie środków ochrony roślin w 2000 r. w Polsce i w wybranych krajach UE przedstawia rysunek 4.

Rysunek 4

Zużycie środków ochrony roślin w Polsce i wybranych krajach UE w 2000 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W Unii Europejskiej najwięcej środków ochrony roślin w 2000 r., w dawce wynoszącej 9,3 kg substancji aktywnej/ha GO i sadów, zużyła Holandia. Druga w kolejności Francja stosowała już o blisko 50% niższe dawki tych środków.

Średnio zużycie środków ochrony roślin w UE ukształtowało się na poziomie 3,6 kg substancji aktywnej na ha GO i sadów. Polskie zużycie w stosunku do średniej unijnej było prawie 85% niższe i w 2000 r. wynosiło 0,6 kg substancji aktywnej na 1 ha GO i sadów.

Wnioski

1. Polskie rolnictwo dysponuje dużym potencjałem w produkcji roślinnej, porównywalnym z innymi dużymi krajami Unii Europejskiej, takimi jak Niemcy, Francja, Wielka Brytania czy Hiszpania. Dotyczy to zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych i rzepaku. Nieco gorsza, choć ulega poprawie, jest sytuacja w produkcji kukurydzy na ziarno.
2. Z powodu różnic warunków przyrodniczych oraz poziomu nakładów i zaawansowania technologicznego plony roślin uzyskiwane w Polsce są niższe od osiągniętych w czołowych krajach Unii Europejskiej. Największy dystans od wielkości przeciętnych dla Unii występuje w plonach ziemniaków (38% w 2002 r.), następnie pszenicy, kukurydzy na ziarno i buraków cukrowych (po około 30%), najmniejszy zaś w produkcji jęczmienia i rzepaku (około 25%).
3. Plony roślin uprawnych w Polsce są niższe od uzyskiwanych w UE o 25–38%, zużycie nawozów mineralnych jest mniejsze o około 20%, a zużycie pestycydów wynosi zaledwie 1/6 poziomu UE. W polskim rolnictwie tkwią więc jeszcze znaczne rezerwy produkcyjne, które mogą być uruchomione przez intensyfikację produkcji oraz w drodze postępu technologicznego.

Literatura

- JAKÓBIK A., 2004: Produkcja roślinna w Polsce i w Unii Europejskiej – stan i skala opóźnień. Praca magisterska wykonana w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW, Warszawa.
- KLEPACKI B., 2004: Efektywność wykorzystania zasobów w rolnictwie polskim na tle rolnictwa dotychczasowych członków Unii Europejskiej. Wydaw. SGGW, Warszawa.
- Roczniki Statystyczne Rzeczypospolitej Polskiej 2001 i 2003. GUS, Warszawa.

The Level of Plant Production in Poland in Comparison with Chosen European Union Countries

Abstract

In the paper the level of plant production in Poland in comparison with leading EU countries was presented. There were showed areas of some plants in Denmark, France, Nederland and Germany as well as received yields of cereals, potatoes, sugar beets and rapes compared with scored in Poland in 2002. It was stated that received yields were in Poland 25 to 38% lower than in European Union.

